

KÜLÖNFÉLÉK.

A budapesti unitárius templom építését f. évi május 1-én kezdi meg az Alkotmány-utczában, mely a fővárosnak egyik legelőnyösebb helye. Közéleben lesz az országgyűlés háza; az erdészeti palota már fel van építve, tőzsomszédságában épül a törvényszéki palota s ugyanitt van a kereskedelmi akadémia is. Följegyezzük ezt, mint a budapesti ekklézsia történelmének egyik legnevezetesebb mozzanatát.

A polgárdi-i egyházból. Tisztelt Szerkesztőség! A „Keresztény Magvető“ legközelebbi füzetében szives volt — még bölcsőjében levő — kis egyházunknak rövid történetét és a nevezetesebb mozzanatok leírását kiadni; e szivesség fölbátorít, hogy egy néhány mozzanat leírásának közlését ismét kérjük.

Említésre és megörökítésre méltó Rudolf trónörökös ő fensége emlékére febr. 3-án délelőtt tartott gyászistenőtiszteltet, mely alkalommal szerény kis imaházunkra gyászlobogó tüzetett. Inaházunk gyászoló hivatással szorongásig megtelt. Minden arczon látható volt a nagy veszteség fölötti igaz fájdalom és mély keserv kifejezése. A fejedelem halálára szóló alkalmi ének elhangzása után ima és gyászbeszéd tartatott ezen igék alapján: „Az egész Izrael reám néz vala, hogy én uralkodjam, de elvétetek az ország én tőlem és lőn az én atyámfiáé, mert az Urtól adattatok neki.“ (I. Kir. II. r. 15. vers.) Az igaz fájdalmat legtisztábban mutatták a minden szemből hulló könnycseppek.

Mártius 17-én ismét a szokottnál ünnepélyesebb istentiszteltet tartatott az 1848-iki mártiusi korszakalkotó napok emlékére, mely alkalommal megfelelő ima és beszéd tartatott és a kételkedés ez igéinek alapján, hogy „Názáretből támadhat-e vala mi jó?“ (Ján. 1. r. 47. v. Názáret úgy lett feltüntetve, mint az emberiség „szabadságának, egyenlőségének és testvériségének“ szülőföldre, vonatkozással a 48-diki szabadságharcz eredményeire.

Sikerült szép kis ünnepély volt úgy azonban, hogy a politika nem tetetett szószéki tárgyalás alá, mégis megérthető volt az 1848 mártiusi napok örökfényű fontossága.

Említés volt téve a multkori közleményben, hogy dalárdát alakítottunk. Eleintén az volt a célunk, hogy csak egy hangon énekelünk a szorosan vett dalárdai vezér hiányában. Azonban ennél tovább mehattünk, mert megnyertünk egy embert — a ki hiveink kérésének a legelőzékenyebb szivességgel tett eleget — a ki valóságos harmoniát alakít énekkelvelő hiveinkkel — Szabó István róm. kath. énekvezér és tanító urban (a vidéken elismert kitünő organista, zongorista). Nehány egyházi és halotti éneket be is tanított egész odaadással, a melyeket ma már szépen énekelnek hiveink az imaházban is. — De fájdalom! a szép sikert ígérő harmonianak félbe kellett szakadni, mert a vezért egy hirteleni szivszélhűdés talán örökre tehetetlenné tette. A vallásos türelemnek a Szabó ur szivessége egy ecclatáns példája, a mi eléggé dicséri őt. Dalárdánk ezért működik a legelőbb kitűzött uton haladva. Kis gyülekezetünk oly gyönyörűen énekel, miszerint valahányszor hallja az ember, a legnagyobb öröm tölti bé. Meghallgathatnák ezt még az erdélyi hitrokonok is!!

Február 18-án egy temetésünk volt és az itt felmerült harangoztatási nehézségek megszünték a harang-alap teremtés eszméjét. Az eszme már kezd is a valóság felé indulni, a mennyiben az alap egy jótékonycélú multság rendezése által 105 frtban már le van téve. Ez is csak azt mutatja, hogy bizony van lelkesülés hiveinkben nem kis mértékben. Kezdetnek ez is jó. Az adakozók neveit hátrább lesz szerencsém közölni.

Örvendetes tény gyanánt említendő az itteni nép olvasási kedve és hajlama. Üres idejét senki sem vesztegeti a korcsma asztalai mellett, vagy más egészségrontó multságban, hanem igyekszik valami olvasni valót szerezni. Összegyűlnek valamely házhoz 10—15-ön és a legjobb olvasó valamí hasznost olvas fel minden téli estén. Az olvasási kedv nagyon fokozódott, mióta az „Unitárius Kis Könyvtár“ az „Unitárius Közlöny“ kézen foroghatnak. Az „Unitárius Közlöny“-t, mint „Dávid Ferencz“ egyleti tagok, mintegy 21-en rendelték meg. Egyházunk pénztára gyarapítására a multkori közlemény óta ajándékozni szivesek voltak: Sente Jánosné Berki Rebeka (ev. ref.) 1 frtot, özv. Berki Istvánné 30 krt, ifj. Földes Istvánné Berki Erzsébet (ev. ref.) 1 frt 20 krt, Közi Csapó Jánosné (ev. ref.) 30 krt, Rozs Tóth Jánosné (ev. ref.) 30 krt, özv. Tokács Mihályné (ev. ref.) 1 frtot, id. Kis Jánosné (ev. ref.) 1 frtot, Disznósi Istvánné (ev. ref.) 1 frt 20 krt, özv. Szalay Ferenczné Simon Erzsébet (ev. ref.) 1 frtot, Csizmadia János székes-fejérvári iparos 5 frtot (ev. ref. vallásu). Köszönet a jószívü adakozóknak. Ezekben kívántam egyházunk viszonyait röviden leírni, de mielőtt befejezném,

legyen szabad még egy el nem hallgatható körülményt hiveink köz-
 óhajára megemlíteni. Ugyanis a „Ker. Magvető“ legközelebbi füzeté-
 ből azt olvastuk, hogy Kolozsváron azzal a váddal, melylyel minden át-
 térőt illetni szoktak, hogy t. i. anyagi érdek szülte az áttérést, már
 minket is vádolnak. Hogy ez reánk nézve semmiesetre sem áll, az a
 Prot. lapokból kiolvasható, s így azt a vádat egyszerűen visszautasítjuk.
 Éppen így nem igaz az sem, hogy minket az unitáriusok „a lélekha-
 lászat fortélyaiival“ (L. „Prot. Egyh. és Isk. lap“ 3. sz. polgárdi-i eset)
 fogdostak volna hálókiba; mert — őszintén szólva — kevés kivétellel az
 unitárius vallást még hirből sem ismertük, mert az iskolában nem ta-
 nitottak róla semmit. Hanem a dolog így történt: „Midőn áttérési szán-
 dékunk a megvalósulás felé közeledett, elmentünk Sz.-Fejérvárra a luth.
 lelkész urhoz, — mert katolikusok lenni nem akartunk -- hogy meg-
 ismertesse velünk, néhányunkkal, azt a vallást és templomukat. Ez meg
 is tette, de nekünk nem volt kedvünk lutheranusoknak lenni sem. Te-
 hát melyik egyházban keressünk menedéket?

Nem tudtuk. De utasítást adott egy „reformált hazafi“ azt
 mondván, hogy ha már mindenesetre el akarnak térni, akkor legyenek
 unitáriusok, mert az is egy protestáns keresztény felekezet stb. Egy-
 szersmind azt is megmondotta, hogy Pesten van unitárius lelkész, ahoz
 kell menniök. Ennek megtörténte után mentünk kérésünkkel többször,
 személyesen is egyszer Pestre az unitárius lelkész urhoz, hogy vegyen
 fel minket az egyházba, de az csak többszöri szigorú megkérdés után
 vett fel.“

Igy nyilatkoznak hiveink és e nyilatkozat egyszersmind visszauta-
 sítja általában az unitáriusokra szórt alaptalan vádat is. Miután a
 Prot. lapok az ügy másik felét eléggé megismertették, jó lesz tudni ezt
 a felét is. Ezzel ez ügy leírását, valamint rövid tudósításom is bezá-
 rom. SIMÓ JÁNOS.

Károli-émlék. A „Sárospataki Lapok“ mozgalmat indított
 az iránt, hogy Károli Gáspárnak, a biblia halhatatlan érdemű magyar
 fordítójának a gönczi sirkertben emlékoszlop állíttassék s egy Károli-
 alap megteremtése által örökíttessék meg a nagy férfi emléke. A ke-
 gyeletnek és erkölcsi tartozásnak oly ténye lesz ez, melylyel háromszáz
 év mulasztása lesz helyrehozva. Luther fordításáért a német nemzet és
 irodalom már sokszor és sokféleképen fejezte ki hálás elismerését. Bi-
 zony már ideje, hogy e magyar fordító érdeme iránt is valamely na-
 gyobbszerű emlék állítása által rójják le az utódok a hála adóját. Még
 nincs elhatározva, hogy a gyűjtés egyházhatóságilag, vagy egyháztársa-
 dalmilag eszközöltessék-e. De bármiként leend, üdvözljük a mozgalmat.

A párisi kiállítás alkalmából a párisi szabadelvű protestánsok választmányának ügyvivője Sarrus A. lelkész, az „Inquirer“ angol unitárius heti lap szerkesztőjéhez egy levelet intézett, melyben tudatja, hogy azon angol és amerikai unitáriusok, a kik a párisi kiállítást meglátogatni szándékoznak, mely protestáns templomokban, mikor és kiktől hallgathatnak szabadelvű egyházi beszédeket, tudatja továbbá a hivatalos helyiséget, a hol fennevezett ügyvivő lelkész ur reggel 9 órától estve 6 óráig minden nap szolgálatjára áll az unitárius testvéreknek megadni a netán szükséges utasításokat és felvilágosításokat. Ugyan csak Sarrus lelkész ur az angol unitárius társulat titkárához Ierson urhoz is intézett egy levelet, tudatva vele azon protestáns lelkészek és családok neveit és lakását, a kik a Párisba menendő unitáriusoknak igen jutányos áron készséggel adnak szállást s ha úgy kívánják, teljes ellátást is. Azok részére, a kik az angol unitárius társulat titkára által fognak ajánlatni, Sarrus lelkész ur a közvetítést is szívesen elvállalja. A párisi protestánsoknak, úgy látszik, más kátéjok van, mint a debreczenieknek és társaiknak.

Gyászhirek. Ádámosi Végh Mihály magyar-nádasi földbirtokos márcz. 3-án 70 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Elhunytát Végh Mária özv. Fekete Ferenczné Tordán, Végh Anna, Molnár Miklósné Szt.-Benedeken, Végh Mihály ravai pap, Végh Erzsi, Csipkés Ödönné Tordán s több kisebb gyermeke gyászolja. — Székely Miklós tordai t.-széki bíró és egyháztanácsos ápr. 9-én elvesztette kedves nejét, Szigethi Csehi Zsófit. A jó nő halála rajta kívül Szigethi Cs. Sándor volt tordai polgármestert és Szigethi Cs. Miklós ny. ezredes és szucsági birtokost érintette a legfájdalmasabban.

ARANYKÖNYV.

A SZÉKELY-KERESZTURI GYMNASIUM

5-ik tanári székére tett adakozások.

VIII. Közlemény.

I. Tőkét.

a) 5 évig.

	frt	kr	frt	kr
Ajtai János	à	2	—	= 10 —
Sztmihályi ekkla	à	10	—	= 50 —
Székely Zsigmond pipei pap . .	à	1	—	= 5 —
Gyulai Ferencz pipei tanító . .	à	—	50	= 2 50
Összesen				67 50